

Wie niet buiten schaken kan...

Het is zomer, de zon schijnt, het is warm, dus hop en nu naar buiten jij', zei de vrouw tegen haar aan schaken verslaafde man, die de hele dag achter het bord zat en maar niet van de stukken af kon blijven. 'Goed goed, ik ga al', zei de schaker. De vrouw blij. Eindelijk ging hij de lucht op. Maar ze had buiten de waard gerekend. Ze was vergeten dat de ware, verslaafde schaker nóóit zonder schaken kan en ze wist ook niet dat ook buiten geschaakt kan worden, daar had ze nog nooit van gehoord. Wie niet buiten schaken kan, kan ook buiten schaken... Dus wat deed de man? Hij zocht buitenschaakspellen op en stelde daarmee zijn vrouw en zichzelf tevreden. Hij was buiten zoals zij wilde en kon toch lekker blijven schaken. Hij hoefde niet

ver te gaan. Dit inleidende verhaaltje hebben we even verzonnen als bruggetje naar een luchtig, zomers thema: buitenschaak. De 'Motiefgroep Schaken', een landelijke vereniging voor schaakverzamelaars, heeft de jaarlijkse zomerspecial geheel gewijd aan openluchtschaakspellen. Goded Couwenbergh van deze vereniging zocht uit waar in Nederland schaakspellen met grote stukken zijn die een vaste plaats hebben in het plaatselijke straatbeeld. Je staat er van te kijken hoeveel dat er zijn. Buitenschaakspellen zijn overal te vinden: winkelcentra, marktpleinen, schoolpleinen, campings, recreatieparken, speeltuinen, kinderboerderijen, ziekenhuizen, bibliotheken enzovoorts. Couwenbergh heeft ze allemaal op een rijtje gezet en hij heeft daarbij

niet de pretentie volledig te zijn; niettemin een leuk stukje research en leuk om te zien hoeveel verschillende soorten er zijn op zoveel verschillende plekken. Op deze pagina laten we er een aantal zien. Ook plaatsen we twee foto's van zomeravondschaak in Weert,

weliswaar niet met grote stukken maar wel lekker buiten, bij standplaats 207 op resort De IJzeren Man aan de Herenvennenweg in Weert. Voor de caravan van Theo de Jongh is iedereen welkom om te schaken. Dat kan de hele maand augustus elke maandagavond.

Landgoed Hommelheide, Susteren.

Camping 't Hemelke, Hulsberg.

Dakterras Laurentius ziekenhuis, Roermond.

Nabij de molen in Bergambacht.

Schaken bij de caravan van Theo de Jongh.

Bij de caravan van Theo de Jongh in Weert.

Partijen Max en Siem draadloos de wereld in

Tijdens grote internationale schaaktoernooien kan het publiek thuis op de computer de partijen live volgen. Een mooi staaltje van techniek.

Bij steeds meer toernooien wordt gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. De organisatoren laten de spelers in de top van het klassement dan schaken op elektronische borden, die verbonden worden met internet zodat iedereen over de hele wereld achter de computer de partijen live kan volgen. Elke zet die op het bord wordt uitgevoerd is meteen zichtbaar. Zo'n live registratie trekt vaak vele duizenden vol-

gers. Het schaakpubliek is inmiddels zo gewend (verwend mogen we misschien ook wel zeggen) aan deze service, dat organisatoren er eigenlijk nauwelijks nog omheen kunnen. Wie een groot toernooi organiseert met op de deelnemerslijst meesters of grootmeesters, is het min of meer aan zijn stand verplicht om de partijen live op de toernooisite aan te bieden. Er zijn ook de nodige jeugdtoernooien die de mogelijkheid geven om partijen

live te volgen. Een nieuwe ontwikkeling is dat dit draadloos gaat. Tijdens het Open Nederlands Jeugd Kampioenschap (ONJK) in Borne dat momenteel aan de gang is, test het IT-bedrijf DGT uit Enschede zijn afgelopen jaar ontwikkelde toernooissoftware DGT LiveChess. Er worden dertig borden draadloos op het systeem aangesloten en daarnaast nog eens achttien borden bedraad. De nieuwe innovatieve software van DGT opent mogelijkheden voor steeds meer toernooien. Geen gepruts meer met draden waar mensen over kunnen struikelen, maar draadloos de wereld in. Er zijn dan alleen nog elektronische borden nodig en uiter-

EF/GH. De groep D is voor spelers t/m 12 jaar, groep EF t/m 10 jaar en groep GH t/m 8 jaar (de groepen EF en GH spelen overigens in één groep). Twee Limburgse spelers doen tot dusver goede zaken in deze groepen. Max Warmerdam uit Tegelen (D-groep) en Siem van Dael uit Reuver (EF/GH) staan op 2 uit 2. Hun partijen waren mooi live te volgen, draadloos dus (test geslaagd!) en we delen ons inkijsje in hun partijen hier met de lezer.

aard de benodigde software. Met de dertig borden op het ONJK die draadloos de wijde wereld ingaan, wordt getest in de groepen D en

Tomas Steenman - Max Warmerdam. **ZIE DIAGRAM 1**. Wit speelt nu 20.d5? Max antwoordt 20...Pf6, waarna 21.De5 Ld6 22.Dd4 Pxd5 23.g3 Dc6 24.Tf1 Tb1 en zwart heeft een gewonnen positie (**ZIE DIAGRAM 2**). Zwart won na 50 zetten.

Siem van Dael - Marlinde Waardenburg. 1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Lc5 4.b4 Lxb4 5.c3 Lc5 6.d4 exd4 7.0-0! **ZIE DIAGRAM 3**
*Heel knap van Siem dat hij hier het avontuurlijke Evansgambiet van het Italiaans speelt, bedacht door William Evans (1790-1872) 7... Pf6 8.cxd4 Lb6 9.Pc3 0-0 10.Lg5 h6 11.Lh4 d5 12.Pxd5 a6 13.e5 **ZIE DIAGRAM 4** (wit wint een stuk) 13...Te8 14.exf6 g6 15.Pxb6 en wit won na 19 zetten.*

Diagram 1

Diagram 2

Diagram 3

Diagram 4

Pierre Smeets, de jeugdkampioen van 1969

Raak je tijdens het Tata Steel Tournament in Wijk aan Zee in gesprek met ene Pierre Smeets. Blijkt hij voormalig jeugdkampioen van Limburg te zijn.

We hadden het in Wijk aan Zee eigenlijk wel kunnen weten. Smeets. Dat is toch een Limburgse naam? Dat moet toch wel van origine een Limburger zijn? Inderdaad, Pierre Smeets komt oorspronkelijk uit Waubach. Hij zat op het gymnasium van het Bernardinuscollege in Heerlen. In 1969 werd hij jeugdkampioen van Limburg. Smeets woont tegenwoordig in Dordrecht. Volgende week leest u meer; nu alvast een mooie partij van hem. Het is een partij uit 1995 tegen de Engelse FM Mark Lyell, die Smeets in het Guernsey International Chess Festival de schoonheidsprijs opleverde ofwel de Brilliancy Prize zoals de Engelsen het noemen.
Wit: Pierre Smeets (rating 1999).
Zwart: Mark Lyell (2265)
1.d4 f5 2.Lg5 g6 3.c3 Ph6 4.e3 Pf7
5.Lh4 Lg7 6.Pf3 o-o 7.Lc4 Pc6
8.Pbd2 De8 9.o-o d6 10.Lb3 h6
11.d5 Pa5 12.Lc2 b5 13.Pd4 Tb8
14.g4 c5 15.dxc6 e5 16.P2b3 Pxb3
17.Pxb3 g5 18.Lg3 f4 19.exf4 exf4

ZIE DIAGRAM 1
Wit heeft de loper laten insluiten en die zal dan ook sneuvelen, maar dat is geen enkel probleem, want daar staat tegenover dat de koningsvleugel open is komen te liggen doordat de pionnen naar voren zijn gekomen. Met de volgende zet legt wit dan ook meteen die zwakte bloot.
20.Dd3! Dreigt mat
20...Pe5 Zwart moet een vluchtveld voor zijn koning creëren en de monarch moet naar een positie waar hij

Diagram 1

minder veilig is
21.Dh7+ Kf7 22.Tfe1 Th8 23.Txe5
Dxe5 24.Dg6+ Ke7 25.Pd4 Te8
26.c7!
ZIE DIAGRAM 2
Met 26.c7! brengt wit zijn tegenstander in grote problemen. De dreiging is nu Pc6+ met damewinst, daarom moet zwart met zijn toren naar b6.
26...Tb6 27.Pf3!
Valt de dame aan en tot zijn grote schrik merkt zwart dat de dame nergens naar toe kan, althans nergens waar het prettig toeven is. Bekijk de velden maar 'ns waar de dame naar toe zou kunnen:
Enkele mogelijkheden zijn bv.:
Mogelijkheid 1: 27...Df6 28.Te1+ Le6
29.Dxe8+ Kxe8 30.c8D+;

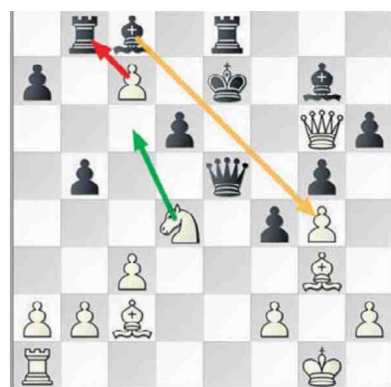

Diagram 2

Mogelijkheid 2: 27...De6 28.Dxg7+
Df7 29.Te1+ Le6 30.Txe6+ Kxe6
31.Lb3+;
Mogelijkheid 3: 27...Dd5 28.Dxg7+
Df7 29.Te1+ Le6 30.Txe6+ Kxe6
31.Lb3+;
Het best voor zwart is: 27...d5 28.Pxe5
Txg6 29.Pxg6+ Kd6 30.Pxf4 gxf4
31.Lxf4+ en wit staat gewonnen maar het afmaken is nog niet zo eenvoudig
27...Kf8
Dit helpt wit wat vlotter aan de winst
28.Pxe5 dxe5 29.De4 Lb7 30.Db4+
Kg8 31.Td1 Lf6 32.Td7 Lc8 33.Db3+
Tbe6 34.Td6 Kf8
ZIE DIAGRAM 3
Wit gaat het karwei nu op elegante wijze afmaken.

Diagram 3

35.Txe6! Txe6 36.Dxe6 Lxe6 37.Lf5 (1-0) en promotie van de c-pion is niet meer tegen te houden.

Pierre Smeets, Wijk aan Zee 2012.

Kampioenschap 1969 door het lot beslist

Vorige week introduceerden we hier Pierre Smeets, de man van een toevallige ontmoeting in Wijk aan Zee die jeugdkampioen van Limburg blijkt te zijn geweest.

We ontmoetten de in Dordrecht woonachtige Pierre Smeets tijdens het Tata Steel Chess Tournament in januari in Wijk aan Zee. Pierre speelde in groep 3A, uw rubriekschrijver in groep 6, en Pierre mocht in de grote sporthal dus iets dichterbij de grootmeesters zitten, verschil moet er zijn. Hij vertelde dat hij jeugdkampioen van Limburg is geweest. Pierre Smeets... jeugdkampioen... van Limburg...? In alle bescheidenheid durven we te stellen dat we de namen van de jeugdkampioenen wel kennen. Maar Smeets? Sorry, nooit van gehoord. Zijn naam kwam ook niet op de lijst van kampioenen voor. We zijn niettemin op onderzoek uitgegaan en hebben de archieven minutieus uitgeplozen. Warempel. Hij heeft gelijk. Daar staat het een beetje verscholen in een bulletin.

Pierre Smeets dus jeugdkampioen 1969. En dus... de geschiedenis wordt herschreven. Zijn naam wordt ingevuld op de lijst van jeugdkampioenen bij het jaar 1969. Ere wie ere toekomt.

Pierre Smeets is geboren en gotten in de Martin Cudellstraat in Waubach, een echte schaakstraat, met de broers Pierre en Sjo Smeets en de broers Hans en Ger Hage-

man. Allen zijn na hun jeugd doorgegaan met schaken. Er werd veel geschaakt in huiselijke kring. Over het schaken met Hans Hageman herinnert Pierre zich. „We speelden zonder schroom de grote varianten van het Koningsindisch en Nimzo-Indisch, Siciliaans, Spaans Open en Gesloten en noem maar op. Het eindspel kreeg veel aandacht en we oefenden zelfs op mat zetten met twee lopers en op mat zetten met loper en paard. We bestudeerden de partijen en boekjes van Euwe en alles wat verscheen over de grote toernooien met Fischer en Tal. Ondertussen draaide

Hans al zijn lp's van de Stones en dan liefst op aanzienlijk volume. De teksten kenden we uit ons hoofd.”

Pierre Smeets heeft het jeugdkampioenschap van 1969 nog op zijn netvlies staan. „Op een zondagmiddag moesten mijn tegenstander en ik ten huize van de jeugd-leider van de Limburgse bond in Nuth de finale spelen. Dat was een dramatische partij. Ik lootte zwart, stond gewonnen, vergooide dat,

stond weer beter maar ook dat was niet aan mij besteed en uiteindelijk werd het remise. Wat nu? Mijn tegenstander had volgens mij in de gaten hoe de krachtsverhoudingen lagen en weigerde te vluggeren om de titel. Toen werd er nota bene geloot! De jeugd-leider had volgens mij gewoon moeten vaststellen dat er moest worden gevluggerd. Gelukkig won ik die loting. Moreel vond ik dat wel terecht: in de onderlinge partij had ik zwart gehad en mijn tegenstander wilde er verder niet om schaken.”

Pierre Smeets mocht meedoen aan het Nederlands jeugdkampioenschap in Oostvoorne en Rockanje, waar in die tijd alle onderbondsjoukkampioenen aan meededen.

Er waren veertien deelnemers, één uit elke onderbond en twee uit de RSB als organiserend rayon. Het kampioenschap had een nieuwtje. Voor het eerst waren er geldprijzen. Er waren er zeven, afdalend van 100 tot 25 gulden (totaal 380 gulden) en voor de niet-prijswinnaars 2,50 gulden per winstpunt. In negen dagen speelden ze 13 partijen. Pierre Smeets behaalde 4,5 uit 13. Hij werd daarmee gedeeld elfde, samen met de toen pas veertienjarige Leon Pliester die later IM werd. „Mijn beste resultaat was dat ik in het officieuze snelschaakkampioenschap op een gedeelde vierde plaats eindigde en samen met Hans Böhm tijdens die twee weken van het toernooi onverslaanbaar was in tafelfoetbal. Toch heb ik in dat kampioenschap veel geleerd tegen spelers die bijna allemaal op KNSB-niveau speelden terwijl ik zelfs nog nooit een KNSB-speler had gezien.” Böhm en Ligterink eindigden gelijk bovenaan. Ligterink won de beslissingsmatch met 2-0. Zij werden later allebei IM.

Volgende week deel 3 over Pierre Smeets.

Reacties? Frank Clevers, e-mail f.clevers@mgl.nl

Bericht uit het Limburgs Dagblad van 12 april 1969, waarin wordt gemeld dat Smeets kampioen is na loting. Of de naam van de andere finalist (H.Vrinzen) klopt, is niet zeker. De locatie van het NK klopt niet.

Die bijzondere finale van 1969

We vervolgen de reeks afleveringen over Pierre Smeets, die in 1969 kampioen van Limburg werd bij de jeugd en nog altijd op een zeer behoorlijk niveau schaakt.

Allereerst komen we nog even terug op het kampioenschap van Limburg bij de jeugd dat op zo'n zeldzame manier werd beslist, namelijk door loting - wat normaal gesproken in een schaakkampioenschap nooit voorkomt. We hebben inmiddels zekerheid wie de tegenstander van Pierre Smeets in de finale was. Daar was nog wat onduidelijkheid over. In een bericht in het Limburgs Dagblad werd de naam H. Vrinzen genoemd. Zelf dacht Pierre Smeets dat het ene Hinsen (met een s) was. We hebben nog wat research gedaan. Het is Paul Hinssen geweest, destijds woonachtig in Blerick en net als zijn tegenstander uit de finale van 1969 nog altijd schaker (Pierre Smeets schaakt nu bij schaaksociëteit De Willige Dame in Dordrecht, Paul Hinssen bij de Heerlense Schaakvereniging; ze zijn na hun jeugd uitgewaaid). Na 43 jaar kunnen we nu ook ophelderden hoe het in zijn werk is gegaan in die finale en waarom uiteindelijk om de titel

geloofd werd. De beslissende partij was in remise geëindigd. Vervolgens was natuurlijk de vraag: wat te doen? In zo'n geval is 'uitvluggeren' een optie, dus in een paar 'vluggertjes' (snelschaakpartijen) de beslissing forceren. Dat is echter niet gebeurd. Pierre Smeets is altijd in de veronderstelling geweest dat zijn tegenstander dat niet wilde omdat die wel zou weten hoe de krachtsverhoudingen lagen. Paul Hinssen weet echter te melden dat

Diagram 1

de partij rond 19.00 uur was geëindigd en er geen tijd meer was om verder te schaken, want hij moest immers nog met de trein terug naar Blerick. De finale werd gespeeld in Nuth, ten huize van jeugdtrainer Limburgse Schaakbond Hub Dumont (1934-2005). De heer Dumont besloot tot loting. Bij zijn afweging speelde waarschijnlijk mee dat je een jochie van 14/15 jaar niet nog zo laat met de trein kon laten reizen. Er moest die avond een beslissing vallen. De naam van de kampioen moest uiterlijk die avond worden doorgegeven aan de KNSB in verband met het Nederlands jeugdkampioenschap waar alle andere onderbondskampioenen

Diagram 2

aan mee mochten doen. Paul Hinssen herinnert zich dat hij als jongste als eerste een pion uit de hand van de jeugdtrainer mocht trekken. Helaas voor hem was het de zwarte pion... Pierre Smeets dus kampioen.

Pierre Smeets werd in 2007 clubkampioen van De Willige Dame in Dordrecht. Afgelopen seizoen werd hij tweede.

Wit: Naomi Snickers (1894)

Zwart: Pierre Smeets (2007)

Interne competitie De Willige Dame, 2012.

Commentaar: Pierre Smeets

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Pd2 Pf6 4.e5 Pfd7

5.f4 c5 6.c3 cxd4 7.cxd4 Pc6

8.Pdf3 Db6 9.g3 Le7 10.Pe2 o-o

11.Lh3 f6!?

ZIE DIAGRAM 1

Deze stelling heb ik langdurig geanalyseerd voordat ik f6 in een serieuze partij durfde te spelen. Het is een idee van Yge Visser. Zwart geeft twee pionnen om te profiteren van de witte ontwikkelingsachterstand.

12.Lxe6+ Mogelijk is ook 12.Tf1 en daarna Tf2 om de pion eventueel later te nemen zoals in Harikrishna-Visser, Corus 2001.

12...Kh8 13.Lxd5

Dat is teveel. Beter is 13.exf6 Pxf6

14.Lxc8 Taxc8 en zwart heeft moge-

lijk voldoende compensatie voor de geofferde pion. Zwart moet nu scherp spelen om de aanval gaande te houden.

13...fxe5 14.fxe5 Pdxex5!

ZIE DIAGRAM 2

Na twee pionnen wordt er een paard geofferd. Zo ging het ook in een partij Klyuner-Visser Bundesliga 2002, zwart won in 20 zetten.

15.dxe5 Pxe5 We zijn pas bij de 15e zet en zwart heeft al twee pionnen en een paard geofferd en biedt nu nog een paard aan. Als wit dat paard ook nog neemt, zal zij uiteindelijk mat gaan of teveel materiaal moeten teruggeven. Maar ook als zij het paard offer weigert is het snel uit.
16.Pf4 Lg4 17.Tf1 Lb4+ 18.Ld2
Tae8 19.Pe6 Pxf3+ 20.Txf3 Txe6+
Wit geeft op (0-1).

Volgende week deel 4 over Pierre Smeets.

Reacties? Frank Clevers, e-mail f.clevers@mgl.nl